

BSE HASTALIĞI NEDENİYLE ÜLKEYE GİRİŞTE KISITLAMA GETİRİLEN

CANLI HAYVAN VE HAYVANSAL ÜRÜNLER LİSTESİ

Hastalığın Adı: BSE Hastalığı

Dayanağı: 5996 sayılı Kanun

Uygulama: Aşağıda belirtilen canlı hayvan ve ürünlerin ülkeye girişine sadece OIE tarafından BSE Hastalığı risk statüsü “**ihmal edilebilir**” ve “**kontrol edilebilir**” olarak sınıflandırılan ülkelerden izin verilir. BSE risk statüsüne sahip Üye Ülkelerin Listesine <http://www.oie.int/en/animal-health-in-the-world/official-disease-status/bse/list-of-bse-risk-status/> web adresinden ulaşılabilir.

Bu listede BSE risk statüsü "**belirsiz**" olan ülkelere gelen hayvansal ürünlerin (15.Fasıl ve 2301 tarife pozisyonu numaralı ürünler hariç) ithalatına, Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığında onay almış işletmelerden ve Bakanlıkça belirlenen şartları karşılaması yoluyla izin verilir. Avrupa Birliğince onaylanmış hayvansal yan ürün işletmeleri Bakanlıkça onaylı kabul edilir.

BSE risk statüsü "**belirsiz**" olan ülkelere gelen hayvansal ürünlerin transitine, Bakanlıkça ithalata izin verilen ihracatçı ülke veya bölgeden gelmiş olması halinde izin verilir.

G.T.İ.P	MADDE ADI
0102	Canlı sığırlar
0106	Canlı diğer hayvanlar (deve ve diğer geviş getiren hayvanlar) (¹)
0201	Sığır eti (taze veya soğutulmuş) (²) (⁵)
0202	Sığır eti (dondurulmuş) (²) (⁵)
0206	Yalnız sığırların yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)
0208	Diğer etler ve yenilen sakatat (Taze, soğutulmuş veya dondurulmuş) (koyun keçi türü hariç, deve ve diğer geviş getiren hayvanlara ait olanlar)
0210	Et ve yenilen sakatat (tuzlanmış, salamura edilmiş, kurutulmuş veya tütsülenmiş); et veya sakatatın yenilen un ve kaba unları (koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait olanlar)
0504.00	Tam veya parça halinde hayvan bağırsakları, mesaneleri ve mideleri (balıklara ait olanlar hariç) (taze, soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura edilmiş, kurutulmuş veya tütsülenmiş) (koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait olanlar)
0506	Kemikler ve boynuz içi kemikleri (işlenmemiş, yağı alınmış, basit bir şekilde hazırlanmış fakat şekil verilerek kesilmemiş, asitle işlem görmüş veya jelatini alınmış); bunların toz ve döküntüleri: (koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait olanlar)
0510.00	Koyun ve keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait olanlar
0511.99	Koyun ve keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait vetererler ve sinirler (Koyun keçi hariç); Hayvan kanı sıvı veya kurutulmuş (koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait olanlar); diğerleri (insan tüketimi için kullanımı uygun olmayan koyun keçi haricindeki diğer geviş getiren hayvanlardan elde edilen etler ve sakatatlar)
15. Fasıl	Koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait olanlar;
16. Fasıl	Koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait ürünleri ihtiva edenler (³)
1901	Koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait ürünleri ihtiva edenler (yapılarında sadece 04 fasılda yer alan ürünleri ihtiva edenler hariç)
1902	Makarnalar (koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara

	ait et ve et ürünleri ve sakatat ihtiva edenler)
1905	Koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait et ve et ürünleri ve sakatat ihtiva edenler
2104	Çorbalar, et suları ve müstahzarları; karışım halindeki homojenize gıda müstahzarları (koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait et, et ürünleri ve sakatat ihtiva edenler)
2106	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan gıda müstahzarları (koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvan menşeli ürünleri ihtiva edenler) (yapılarında sadece 04 fasılda yer alan ürünleri ihtiva edenler hariç)
2301	Koyun, keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlardan elde edilenler
2309	Hayvan gıdası olarak kullanılan müstahzarlar (koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvan orijinli ürünleri ihtiva edenler) (yapılarında sadece 04 fasılda yer alan ürünleri ihtiva edenler hariç)
2835.25	Dikalsiyum fosfat (protein ve/veya yağ ihtiva etmeyenler hariç) (6)
30. Fasil	Koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait ürünleri ihtiva edenler (laboratuvarda kullanılan analiz maksatlı kitler ile yapılarında sadece 04 fasılda yer alan ürünleri ihtiva edenler ve kullanıma hazır veteriner tıbbi ürünler hariç)
3101.00	Hayvansal gübreler (koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait olanlar) (4)
35. Fasil	Gıda, yem, kozmetik, farmasötik ürünler veya tıbbi cihazlar için tasarlanan jelatin, kolajen, hidrolize protein (deri ve postlardan elde edilenler hariç) ve kan ürünleri (koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait ürünleri ihtiva edenler)

BSE yasak listesinin uygulanmasında;

A- "hariç" olarak belirtilen durumlar, BSE Hastalığı sebebiyle kısıtlama dışında tutulmaktadır.

B- listede bulunan ve ithalatı Kontrol Belgesine tabi olan ürünlerin; ithalatı ile ilgili yetki ve sorumluluk Kontrol Belgesi düzenleyen Bakanlık ve/veya birimlere aittir. İthalatı söz konusu ürünlerin BSE hastalığı yönünden gerekli şartları taşıyıp taşımadıkları yetkili Bakanlıklar ve/veya birimlerce Kontrol Belgesi düzenlenmesi aşamasında araştırılacaktır. Bu nedenle Kontrol Belgesi düzenlenmiş ürünlerin fiili ithalatları sırasında ilgili birimce BSE Hastalığına dair ilave belge aranmayacaktır.

Dipnotlar:

(1) Ülkemize sadece hayvanat bahçelerinde sergilenme amacıyla ithal edilecek, hayvanat bahçesinde bulunan geviş getiren hayvanlar hariç tutulmaktadır. Hayvanat bahçelerine ithal edilen bu hayvanlar, hayatları boyunca ülkemizdeki ithalatçı hayvanat bahçesinde kalacaklardır. Başka bir hayvanat bahçesine nakli mecburiyetinde Bakanlık haberdar edilecektir. Her ne sebeple olursa olsun ölmesi durumunda, etleri insan tüketimine sunulmaz ve diğer hayvanların beslenmesinde kullanılmaz ve hayvanın imha edilmesi mecburidir.

(2) **Sadece** Bakanlığımızca belirlenen sağlık sertifikasında yer alan sağlık şartlarını karşılayan ve karşılıklı olarak anlaşmaya varılan ülkelerden gelen sığır etleri hariç.

(3) 16. Fasil kapsamında yer alan, koyun keçi hariç, diğer geviş getiren hayvanlara ait ürünleri ihtiva edenlerin ithalatına yalnızca, Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığından onay almış işletmelerden gelmesi ve Bakanlıkça belirlenen şartları karşılaması koşuluyla izin verilir.

- (4) Aşağıda verilen sağlık şartlarını yerine getirmek koşulu ile organik gübre ithalatına izin verilecektir.
- a)** İthalat yapılacak olan organik gübrenin, ante-mortem ve post-mortem muayeneden geçmiş, insan tüketimi için kesilen sağlıklı hayvanlardan elde edildiğini ve aşağıda verilen spesifik risk materyallerini içermediği ve bu spesifik risk materyalleri ile kontamine olmadığına ilişkin ihracatçı ülke veteriner servisinde verilmiş resmi beyan ithalat kontrollerinde aranacaktır;
- Her yaştaki sığır cinsi hayvanların tonsil ve mezenterleri de dahil olmak üzere distal ileum'u,
 - 12 aylık yaş üzeri hayvanların alt çene hariç fakat gözler ve beyin dahil kafatasları ve spinal kordları,
 - 30 aylık yaş üstü hayvanların kuyruk vertebraları hariç, servikal, torasik ve lomber vertebraların sivri ve transvers çıkıntıları ile sacrumun median sakral sırtı ve kanatları hariç, dorsal kök ganglia ise dahil olmak üzere vertebral kolonu,
- b)** Organik gübre, dikalsiyum fosfat içeriyor ve kemik jelatininden üretilmiş ise, gübrenin elde edildiği hayvanın kemiklerinin aşağıdaki işlemlerden geçirilmiş olduğuna ilişkin resmi beyan ithalat kontrollerinde aranacaktır;
- Yağ alma (yağını giderme) - Asit demineralizasyonu - Asit veya alkalikle muamele - Filtrasyon - en az 138 derecede, en az 4 saniye sterilizasyon veya infektivitenin azaltılması için buna eşdeğer veya daha iyi bir işlemler süreci (yüksek basınç ısı gibi)
- c)** Organik gübre, donyağı türevleri içeriyor ise, yüksek ısı ve basınç kullanılarak hidroliz, sabunlaşma veya transesterifikasyon ile üretildikleri sertifikada belirtilmelidir.
- ç)** Organik gübre, et-kemik unu içeriyor ise,
- Ham maddenin işlenmeden önceki büyüklüğü en fazla 50 mm olmalıdır.
 - Hammadde 133 C den daha düşük olmayacak şekilde doymuş buhar altında en az 20 dakika ve kesin 3 bar basınç altında ısıtılmalıdır.
- d)** Doğal hayvan gübresi hariç olmak üzere, toprak zenginleştirici veya organik gübre uygulanan yerlerde 21 gün süre ile hayvanlar otlatılmayacak veya buradan biçilen otlar ile beslenmeyecektir.

(5) OIE'nin 2018 Kara Hayvanları Sağlık Kodu'nda yer alan BSE Hastalığına ilişkin sığır eti ticaretine yönelik tavsiyeler ve Ulusal Mevzuatımız çerçevesinde aranacak şartlar aşağıda belirtilmektedir:

1. OIE'nin Kara Hayvanları Sağlık Koduna göre "İhmal Edilebilir" olarak sınıflandırılmış ülkeden yapılacak sığır eti ithalatında aranacak şartlar:

Etler, ölüm öncesi ve sonrası (ante-mortem ve post-mortem) muayeneden geçen sığır cinsi hayvanlardan elde edilmelidir.

Etlerin elde edildiği sığır cinsi hayvanlar, ruminant hayvanlardan elde edilen et ve kemik unu ve don yağı tortusu ile beslenmelerinin yasaklandığı ve etkin olarak uygulandığı tarihten sonra doğmuş olmalıdır.

2. OIE'nin Kara Hayvanları Sağlık Kodu'na göre "Kontrol Edilebilir" olarak sınıflandırılmış ülkeden yapılacak sığır eti ithalatında aranacak şartlar:

Etlerin elde edildiği sığır cinsi hayvanlar, ruminant hayvanlardan elde edilen et ve kemik unu ve don yağı tortusu ile beslenmelerinin yasaklandığı ve etkin olarak uygulandığı tarihten sonra doğmuş olmalıdır.

Etler, ölüm öncesi ve sonrası (ante-mortem ve post-mortem) muayeneden geçen sığır cinsi hayvanlardan elde edilmelidir.

Etlerin elde edildiği sığır cinsi hayvanlar, kesim öncesi kafatası kavitesine hava veya gaz enjekte eden bir aletle veya delici cisim yolu ile sersemletilmemiş olmalıdır.

Etler, üretim ve işleme sırasında belirlenmiş Spesifik Risk Materyali (her yaştaki hayvanların tonsil ve distal ileumu; 30 aydan büyük hayvanların beyin, gözler, spinal kord, kafatası ve vertebral kolonu) ile temas etmemeli ve bu materyalleri ihtiva etmemelidir.

Etler, üretim ve işleme sırasında 30 aydan büyük hayvanların kafatası ve vertebral kolonundan mekanik olarak ayrılmış et ile temas etmemeli ve bu etleri ihtiva etmemelidir.

3. OIE'nin Kara Hayvanları Sağlık Kodu'na göre "Belirsiz" olarak sınıflandırılmış ülkeden yapılacak sığır eti ithalatında aranacak şartlar:

Etlerin elde edildiği sığır cinsi hayvanlar, ruminant hayvanlardan elde edilen et ve kemik unu ve don yağı tortusu ile beslenmelerinin yasaklandığı ve etkin olarak uygulandığı tarihten sonra doğmuş olmalıdır.

Etler, ölüm öncesi ve sonrası (ante-mortem ve post-mortem) muayeneden geçen sığır cinsi hayvanlardan elde edilmelidir.

Etlerin elde edildiği hayvanlar, kesim öncesi kafatası kavitesine hava veya gaz enjekte eden bir aletle veya delici cisim yolu ile sersemletilmemiş olmalıdır.

Etler, üretim ve işleme sırasında belirlenmiş Spesifik Risk Materyali (her yaştaki hayvanların tonsil ve distal ileumu; 12 aydan büyük hayvanların beyin, gözler, spinal kord, kafatası ve vertebral kolonu) ile temas etmemeli ve bu materyalleri ihtiva etmemelidir.

Etler, kemik çıkarma işlemi süresince sinir sistemi ve lenfatik dokularla temas etmemeli ve bu materyalleri ihtiva etmemelidir.

Etler, üretim ve işleme sırasında 12 aydan büyük hayvanların kafatası ve vertebral kolonundan mekanik olarak ayrılmış et ile temas etmemeli ve bu etleri ihtiva etmemelidir.

4. Kesim öncesi kafatası kavitesine hava veya gaz enjekte eden bir aletle veya delici cisim yolu ile sersemletilmemiş, ölüm öncesi ve sonrası (ante-mortem ve post-mortem) muayeneden geçen ve tonsil, distal ileum, beyin, gözler, spinal kord, kafatası ve vertebral kolon ile kontaminasyondan kaçınacak bir şekilde hazırlanan kemikleri çıkarılmış iskelet kas eti (mekanik olarak ayrılmış et hariç) için ülkelerin BSE risk statüsü için özel şart getirilmez.
5. Yukarıda belirtilen şartların karşılandığına dair beyan, ihracatçı ülkenin veteriner makamı tarafından düzenlenen veteriner sağlık sertifikasında ve/veya ek beyanda belirtilmelidir.
6. Karkas veya ambalajlanmış et üzerinde, etlerin elde edildiği hayvanın kimlik bilgileri, kesimhane adı ve onay numarası, parçalama tesisi adı ve onay numarası vs. gibi bilgiler belirtilmelidir. Vertebra içeren veya içermeyen karkasların sayıları veteriner sağlık sertifikasına ek beyan olarak verilmelidir.

⁽⁶⁾ Aşağıdaki sağlık şartlarını yerine getirmek koşuluyla protein ve/veya yağ ihtiva eden dikalsiyum fosfat ithalatına izin verilecektir;

BSE risk statüsü yönünden ihmal edilebilir ülke/bölge'den gelmelidir; veya

BSE risk statüsü yönünden "kontrol edilebilir" veya "belirsiz" bir ülkeden gelmesi durumunda OIE'nin Kara Hayvanları Sağlık Kodu Bölüm 11.4.15'te yer alan tavsiyelere göre üretilen jelatinden elde edilmiş olmalıdır.